

som varje forskningsprojekt ger sig i kast med. Det är ur de noggrant genomtänkta och väl formulerade vetenskapliga problemen som en vetenskaplig studies val av såväl teoretisk ram som studiemetoder måste stamma. En forskningsstudies resultat måste dessutom i någon bemärkelse kunna bidra med något nytt. Dess fynd, data, måste kunna säga något som går utöver dem själva. Till det centrala i all vetenskap hör därför också att såväl teori som empiri måste finnas med, därför att utan en empirisk förankring blir teorin substanslös och utan en genomtänkt teori blir de empiriska resultaten triviala.

Forskningens frihet måste värnas

Det sjätte och sista kapitlet har rubriken: »Varför forskning?«. Författarna ger flera olika svar på denna fråga, varav det väsentligaste är att forskning är den, möjligen, enda kunskapsform i vårt moderna samhälle som, åtminstone idealt, står fri från partsintressen och därför har en vital demokratisk betydelse. De beskriver emellertid hur denna eventuella kvarstående frihet är starkt hotad av kommersiella intressen, konsultsammhällets avkastningskrav, personlig nytto-maximering och de moderna universitetens val att se på sig själva som entreprenörer på en kundanpassad marknad. Mot denna hotande, kanske redan långt gångna frihetsförlust kan vetenskapen försvara sig genom att dess enskilda utövare och akademier fördomsfritt och allsidigt initierar och vidmakthåller en kontinuerlig öppen diskussion om vetenskapens centrala kärna och kvalitetskriterier. I detta är det lätt att instämma. Författarnas bok är ett viktigt bidrag till en sådan diskussion och borde läsas av envar med ett något mer än ytligt intresse för vetenskap som kunskapsform.

Ingen ny kunskap om ungdomar och suicid

Gunilla Tegern, Jan Beskow, Bengt-Erik Eriksson. **Ungdomars tal och tankar om självmord**. Lund: Studentlitteratur; 2003. ISBN 91-44-02819-9.

Recensent: Göran Isacson, docent, Hud-dinge psykiatriska universitetssjukhuset, Stockholm. (Goran.Isacson@neurotec.ki.se)

■ Cirka 30–35 ungdomar i åldersgruppen 15–19 år suiciderar årligen i Sverige. Betydligt fler har ett självdestruktivt be-

teende (»självmordsförsök«). Det är en angelägen uppgift att förebygga detta, och för det krävs inte bara allmänna suicidologiska kunskaper utan också kunskap om vad som är speciellt för tonåringar. Boken »Ungdomars tal och tankar om självmord« kanske kan bidra med det senare? Den är sprungen ur en undersökning som gjordes 1992–1993 i syfte att validera ett självskattningsformulär för suicidalitet. Fyrtio ungdomar fick fylla i formuläret och blev sedan intervjuade om vad som motiverade deras svar.

Undersökningens resultat tyder på att den gängse processmodellen för självmord kanske inte helt stämmer. Ungdomar hade till exempel funderat över metoder att begå självmord utan föregående dödsönskan. Generaliserbarheten kan dock ifrågasättas då undersökningsgruppen utgjordes av osystematiskt rekryterade ungdomar, av vilka ingen hade gjort något »självmordsförsök«. Intervjuarna hade haft svårigheter att få ungdomarna att fokusera på frågeställningen, och det ordagrant nedtecknade talspråket var svårt för forskarna att i efterhand förstå.

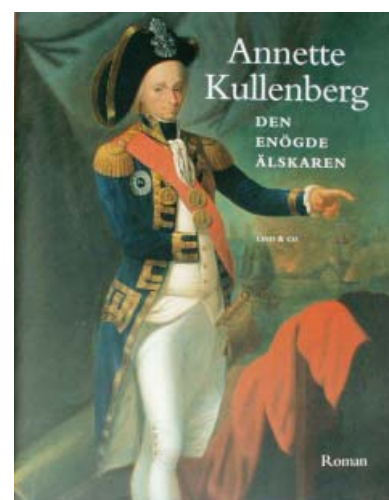
Trivelaktig vetenskaplig halt

Det framgår inte om resultaten har rapporterats i vetenskaplig press. Att rapporten nu tio år senare ges ut i bokform motiveras väl troligen av att författarna anser att den, som professor Danuta Wasserman skriver i sitt förord, »utgör ett viktigt bidrag till den svenska suicidologin«. Det är dock svårt att, vid sidan av det tveksamma vetenskapliga resultatet, ur boken inhämta någon ny kunskap om ungdomar och suicid. Bokens huvuddel utgörs av korta citat från ungdomarnas intervju-svar följt av avsevärt längre kommentarer av författarna, vilka mer tycks avspeglar författarnas »tal och tankar om självmord« än ungdomarnas. Detta gäller i än högre grad de inledande och avslutande kapitlen. I dessa kapitel presenteras spekulativa påståenden som: »Ängest är energi som gått vilse«, »att någon gång ha blivit älskad ger ett livslångt skydd mot psykiska skador«, etc.

Kan inte rekommenderas

Boken kan, trots sitt angelägna ämne, inte rekommenderas.

VINN EN BOK!

»Behöver vi hjältar? Svaret måste bli ja. En enda hjälte kan ena en hel nation. Det gjorde Nelson. Lorden och amiralen Horatio Nelson som står staty på Trafalgar Square i London. Vad krävs för att under århundraden leva kvar i minnet? Ett mod som är gränslöst. En segervilja lika stark som en naturkraft. Men det krävs något mer – förmågan att älska besinningslöst. Nelsons passion för Emma Hamilton höll på att förgöra honom. Dessutom insåg han att han måste dö – i rätt ögonblick. Då skulle han vara säker på att bli odödlig.«

»Denna intensiva roman handlar även om oss som lever idag.«

Ur bokens baksidestext

Delta i vårt boklotteri!

Läkartidningens prenumeranter inbjuds att delta i vårt boklotteri. Denna gång lottar vi ut fem exemplar av »Den enögde älskaren« (Lind & Co) av Annette Kullenberg, en av Läkartidningens krönikörer.

Allt du behöver göra är att sända oss ett vykort med ditt namn, adress, postnr, postort och prenumerationsnummer före den 23 januari 2004.

Namnen på de fem vinnarna publiceras i Läkartidningen och på www.lakartidningen.se